

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2008/36

Karar Sayısı : 2009/22

Karar Günü : 5.2.2009

R.G. Tarih-Sayı :R.G.'de yayımlanmamıştır. (Karar verilmesine yer olmadığına)

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Abana Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 10.6.1946 günlü, 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun'un;

1- 1. maddesinin (A) bendinin,

2- 23.1.2008 günlü, 5728 sayılı Yasa'nın 120. maddesiyle değiştirilen 20. maddesinin birinci fıkrasının "Ayrıca, gemiyi sevk ve idare eden kaptan ile gemi donatanına beşbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir." biçimindeki son tümcesinin,

Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırılığı savıyla iptalleri istemidir.

I- OLAY

4922 sayılı Yasa gereği bulundurulması zorunlu olan denize elverişlilik belgesinin geçerlilik süresinin dolduğunun tespit edilmesi üzerine açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALLARI

A- 4922 sayılı Yasa'nın itiraz konusu bendi de içeren 1. maddesi şöyledir:

"MADDE 1 - Bu kanunun uygulanışı bakımından:

A) Denizde kürekten başka aletle yola çıkabilen her araca, adı, tonilâtosu ve kullanma amacı ne olursa olsun "Gemi";

B) Menfaat sağlamak kasdiyle denizde kullanılan her gemiye "Ticaret Gemisi";

C) On ikiden fazla yolcu taşıyan her ticaret gemisine "Yolcu Gemisi";

D) Kaptan ve diğer gemi adamları, gemiyi donatan ile işletenin çoluk-çocuk ve hizmetçileri, donatan ve işletenin görev ile yolculuk eden adamı, temsilcisi ve memurları, taşınan hayvanların çobanları ve mücbir sebeplerden yahut kaptanın denizde can kurtarma ödevinden dolayı gemiye alınan kimseler dışında, gemide navlunlu-navlunsuz taşınan herkese "Yolcu"; denir."

B- 4922 sayılı Yasa'nın 23.1.2008 günlü, 5728 sayılı Yasa'nın 120. maddesiyle değiştirilen itiraz konusu tümceyi de içeren 20. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"MADDE 20 -Bu Kanunda yazılı sebeplerle;

- a) Yolculuğuna izin verilmemiş,
- b) Denize elverişlilik belgesi almamış,
- c) Belgesi battal edilmiş,
- d) Belgesinin süresi geçmiş ve idarece uzatılmamış,

olmasına rağmen sefere çıkan ticaret gemisi derhal seferden alıkonularak muhafaza edilmek üzere en yakın elverişli limana çekilir. Gemideki yükün gideceği yere götürülmesi için gerekli bütün masraflar donatan tarafından karşılanır. **Ayrıca, gemiyi sevk ve idare eden kaptan ile gemi donatanına beşbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir."**

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Zehra Ayla PERKTAŞ'ın katılımlarıyla 29.04.2008 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralları, dayanan Anayasa kuralları ve ilgili yasama belgeleriyle bunların gerekçeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- 4922 Sayılı Denizde Can ve Mal Korunması Hakkında Kanun'un 1. Maddesinin (A) Bendinin İncelenmesi

10.6.1946 günlü, 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun'un 1. maddesi, 29.7.2008 günlü, 26951 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 16.7.2008 günlü, 5790 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun ve Limanlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1. maddesiyle değiştirilmiş, itiraz konusu (A) bendi de "İdare: Denizcilik Müsteşarlığını" şeklinde düzenlenmiştir. Bu sebeple yerel Mahkemedeki davada itiraz konusu kuralın uygulanma olanağı kalmadığından, konusu kalmayan istem hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

B- 4922 Sayılı Denizde Can ve Mal Korunması Hakkında Kanun'un 23.1.2008 Günlü, 5728 Sayılı Yasa'nın 120. Maddesiyle Değiştirilen 20. Maddesinin Birinci Fıkrasının Son Tümcesinin İncelenmesi

10.6.1946 günlü, 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun'un 5728 sayılı Yasa'nın 120. maddesiyle değişik 20. maddesi, 29.7.2008 günlü, 26951 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 16.7.2008 günlü, 5790 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun ve Limanlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 10. maddesiyle değiştirilmiştir. Buna göre, maddenin birinci fıkrasında yer alan idari para cezası da değişmiş olup, itiraz konusu kuraldaki idari para cezası ile değiştirilen kuraldaki idari para cezasının alt ve üst sınırları karşılaştırıldığında değiştirilen kuralın sanık lehine sonuç doğuracak nitelikte olduğu anlaşılmaktadır. Değiştirilen bu yeni kuralın yerel Mahkemedeki davada uygulanacak olması nedeniyle konusu kalmayan istem hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

V- SONUÇ

10.6.1946 günlü, 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun'un;

1- 1. maddesi, 16.7.2008 günlü, 5790 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle değiştirildiğinden, maddenin (A) bendine,

2- 23.1.2008 günlü, 5728 sayılı Yasa'nın 120. maddesiyle değiştirilen 20. maddesi, 16.7.2008 günlü, 5790 sayılı Yasa'nın 10. maddesiyle değiştirildiğinden, maddenin birinci fıkrasının "Ayrıca, gemiyi sevk ve idare eden kaptan ile gemi donatanına beşbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir." biçimindeki son tümcesine,

ilişkin, KONUSU KALMAYAN İSTEM HAKKINDA KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, 5.2.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Üye

Haşim KILIÇ

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Sacit ADALI

Üye

Üye

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Ahmet AKYALÇIN

Mehmet ERTEN

Üye

Mustafa YILDIRIM

Üye

A. Necmi ÖZLER

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Şevket APALAK

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ